

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 2 april 2019

428/2019

Lag

om ändring av lagen om fornminnen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om fornminnen (295/1963) 8 §, sådan den lyder i lag 1443/2009,
ändras 5 §, 7 § 1 mom. samt 11 och 22 §,
av dem 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 563/1995 och 1443/2009, 11 § sådan
den lyder i lag 1443/2009 och 22 § sådan den lyder i lag 592/2005, samt
fogas till lagen nya 5 a–5 d och 11 a–d §, en ny 25 a §, i stället för den 25 a § som upp-
hävts genom lag 1443/2009, och en ny 25 b § som följer:

5 §

Museiverket kan fastställa gränserna för en fast fornlämning och dess skyddsområde
antingen på ansökan av markägaren eller på eget initiativ. Dessutom kan Museiverket fast-
ställa gränserna för en fornlämning och dess skyddsområde på initiativ av sametinget
inom samernas hembygdsområde enligt 4 § i sametingslagen (974/1995) och på initiativ
av skolternas byastämman inom skoltområdet enligt 2 § i skoltlagen (253/1995).

Om gränserna för en fornlämning och dess skyddsområde inte har fastställts, är skydds-
områdets bredd två meter räknat från fornlämningens synliga ytterkanter.

5 a §

I den skriftliga ansökan som lämnas till Museiverket ska det för avgränsningen av en
fast fornlämning och dess skyddsområde läggas fram behövlig och tillräcklig utredning
om

- 1) den fasta fornlämningen och dess läge,
- 2) markägförhållandena,
- 3) markanvändningen på området.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska ansökan innehålla ett förslag till gränser för den
fasta fornlämningen och dess skyddsområde.

5 b §

Museiverket ska i fråga om fastställelse av gränserna för en fornlämning och dess
skyddsområde begära utlåtande av

- 1) ägaren till den mark, om det inte är markägaren som är sökande, och innehavaren av
den fastighet där den fasta fornlämningen finns,
- 2) den kommun och det landskap där den fasta fornlämningen finns,
- 3) sametinget, om den fasta fornlämningen finns inom samernas hembygdsområde,
- 4) skolternas byastämman, om den fasta fornlämningen finns inom skoltområdet,
- 5) andra aktörer som är relevanta för fastställelsen av gränsen.

5 c §

Ett beslut om fastställelse av gränserna för en fast fornlämning och dess skyddsområde ska innehålla de bestämmelser som behövs för att trygga fornlämningens värde och skyddet av fornlämningen. Bestämmelserna kan gälla också området utanför skyddsområdet, om inte områdets ägare eller någon annan därigenom orsakas olägenhet som är betydande i förhållande till fornlämningens betydelse.

5 d §

Ett beslut om fastställelse av gränserna för en fast fornlämning och dess skyddsområde ska iakttas trots eventuella besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Ett beslut om fastställelse av gränserna för en fast fornlämning och dess skyddsområde är avgiftsfritt.

7 §

Om ett skyddsområde vars gränser fastställts enligt 5 § orsakar betydande olägenhet för användningen av en fastighet eller en del av den inom ett område vars användning inte tidigare varit på motsvarande sätt inskränkt, har den som saken gäller rätt till ersättning för olägenheten av statens medel.

11 §

Tillstånd att rubba en fast fornlämning kan beviljas, om fornlämningen orsakar olägenhet som är oskäligen i förhållande till fornlämningens betydelse.

Tillstånd att rubba en fast fornlämning kan beviljas markägaren eller en annan aktör som har för avsikt att genomföra en åtgärd som kan inverka på den fasta fornlämningen.

Ett tillstånd att rubba en fast fornlämning gäller i högst fem år från det att beslutet vann laga kraft. De undersökningar som tillståndet förutsätter ska utföras och de åtgärder som hänför sig till ingreppet i fornlämningen ska påbörjas under tillståndets giltighetstid. Tillståndets giltighetstid kan förlängas med högst två år.

11 a §

Ett tillstånd att rubba en fast fornlämning beviljas av Museiverket. I den skriftliga tillståndsansökan som lämnas till Museiverket ska det med tanke på tillståndsprövningen läggas fram behövlig och tillräcklig utredning om

- 1) sökanden,
- 2) den fasta fornlämningen och dess läge,
- 3) markägoförhållandena,
- 4) de planer som gäller ingreppet i fornlämningen,
- 5) den olägenhet som den fasta fornlämningen orsakar sökanden och motiveringar till varför projektet inte kan genomföras utan ingrepp i fornlämningen,
- 6) ingreppets inverkan på den fasta fornlämningens fysiska bevarande.

Till ansökan ska det fogas en projektplan och en bedömning av projektets verkningar.

11 b §

Museiverket ska i fråga om en ansökan om tillstånd att rubba en fast fornlämning begära utlåtande av

- 1) ägaren till den mark och innehavaren av den fastighet där den fasta fornlämningen finns, om det inte är markägaren eller fastighetsinnehavaren som är sökande,
- 2) den kommun och det landskap där den fasta fornlämningen finns,
- 3) sametinget, om den fasta fornlämningen finns inom samernas hembygdsområde,
- 4) skolternas byastämman, om den fasta fornlämningen finns inom skoltområdet,
- 5) andra aktörer som är relevanta för tillståndsprövningen.

11 c §

Vid prövningen av tillstånd att rubba en fast fornlämning ska hänsyn tas till fornlämningens betydelse, ingreppets negativa effekter för fornlämningen och fredningens inverkan på de planerade åtgärderna.

Ett tillstånd att rubba en fast fornlämning ska förenas med behövliga villkor om

- 1) vilken fornlämning eller del av en fornlämning som tillståndet avser,
- 2) vilket slag av ingrepp tillståndet gäller,
- 3) de undersökningar som ingreppet förutsätter,
- 4) åtgärder för att förebygga eller minska de negativa effekterna för den fasta fornlämningen,
- 5) sökandens deltagande i kostnaderna för åtgärder enligt 3 och 4 punkten.

11 d §

Innehavaren av ett tillstånd att rubba en fast fornlämning ska underrätta Museiverket om det skett förändringar i de omständigheter som utgjort en förutsättning för beviljande av tillståndet. Museiverket ska bedöma behovet av en ny tillståndsbehandling och vid behov behandla tillståndet på nytt.

Museiverket kan återkalla ett tillstånd att rubba en fast fornlämning, om

- 1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat beviljandet av tillståndet,
- 2) tillståndsvillkoren har överträtts väsentligen,
- 3) det är uppenbart att det projekt som anges i tillståndet inte avses bli genomfört.

Ett tillstånd att rubba en fast fornlämning får överföras på någon annan, om mottagaren uppfyller de förutsättningar enligt denna lag som gäller sökanden och förutsättningarna för tillståndet inte i övrigt förändras. Överföringen ska anmälas till Museiverket, som ska anteckna ändringen av tillståndshavaren i tillståndet.

22 §

En kopia av ett beslut som avses i 5 § ska utan dröjsmål sändas till polisinrättningen i det område där fornlämningen finns samt den kommun och det landskap där fornlämningen finns. En kopia av ett beslut som gäller fartygsfynd ska också sändas till Gränsbevakningsväsendet. En kopia av ett beslut som avses i 5, 11 eller 11 d § ska utan dröjsmål skickas till sametinget, om beslutet gäller samernas hembygdsområde, eller till skolternas byastämma, om beslutet gäller skoltområdet.

25 a §

I ett beslut som avses i 5, 11 eller 11 d § får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Rätt att söka ändring har därtill även sametinget, om beslutet gäller samernas hembygdsområde, och skolternas byastämma, om beslutet gäller skoltområdet.

25 b §

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när sådana prestationer av statliga myndigheter som avses i denna lag ska vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat föreskrivs ovan i denna lag.

De avgifter som tas ut enligt denna lag är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

428/2019

Behandlingen av ansökningar enligt 5 § 2 mom. och 11 § som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag och besvär som gäller sådana ansökningar ska slutföras av Museiverket och förvaltningsdomstolarna enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 29 mars 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho